

Berente Község Gazdasági Programja 2025-2029.

„Múlt nélkül nincs jövő, s mennél gazdagabb a múltad, annál több fonálon kapaszkodhatsz a jövőbe”.

Babits Mihály

I. BEVEZETŐ

A gazdasági program elkészítéséről Magyarország helyi önkormányzatairól szóló, többször módosított 2011. évi CLXXXIX. évi törvény 116. § (5) bekezdése rendelkezik. Jelen program a Képviselő-testület megbízatásának időtartamára vagy azt meghaladó időszakra szól. A gazdasági program az önkormányzat részére helyi szinten határozza meg mindazon célkitűzéseket, feladatokat, amelyek a költségvetési lehetőségekkel összhangban a helyi társadalmi, környezeti, gazdasági adottságok figyelembevételével a megyei, térségi koncepciókhoz illeszkedve az önkormányzat által nyújtandó kötelező és önként vállalt feladatok biztosítását, fejlesztését szolgálja. Az előző ciklus 2019-2024. évekre fogalmazta meg a Képviselő-testület elképzeléseit. A gazdasági program elkészítésének időszakában komoly nehézségeket okozott az akkor betörő világszintű CORONA VÍRUS járvány, melynek jelenléte a gazdasági életre is jelentős hatást gyakorolt.

A gazdasági programban szereplő fejlesztési célkitűzések megfogalmazása során feltárásra került valamennyi Berente szempontjából fontos terület. A helyi gazdaság versenyképességére az önkormányzat közvetett eszközökkel tud hatást gyakorolni. Ilyen eszközök:

- az infrastruktúra fejlesztése,
- a helyi adórendszer,
- a befektetések elvi lehetőségének biztosítása.

Berente Község gazdasági programja a 2025-2029. közötti időszakot öleli fel.

II. RÖVID TÖRTÉNETI ÁTTEKINTÉS

Berente község történelmi áttekintése

Csíkvári 1939-es monográfiája alapján a Váradí Regestrumban találjuk, mely szerint Berente már a XII. században létezett és a Zach nemzetség tulajdonában volt. Neve a Regestrum tanulmányai szerint BERENTA volt, de a falu lakosai már akkor Berenteieknek nevezték magukat. A történelem során Berente birtokosai változtak. A falu sorsára rányomta bélyegét a török uralom is. A tulajdonosok közül kiemelt jelentősége van Szepessyék időszakának, akik jelentős szerepet játszottak a falu életében. Ennek a családnak még a XX. században is megmaradtak birtokaik. A településen lévő Szepessy Kastély szintén a múltat őrzi, melynek megőrzés az elkövetkezendő öt év terveiben is szerepel.

A 19-20. századtól kezdve bányásztelepülés, majd az 1921-ben megindult vegyipari fejlődése is a térségben amikor Kandó Kálmán megalapította az Imperial petrokémiai alapon működő szénleparlót.

A II. világháborút követő iparosítás hatására a térség még inkább fejlődésnek indult. 1949-ben itt kezdték el építeni a Borsodi Vegyi Kombinátot /BVK/, 1951-től a Borsodi Hőerőművet. A település az 1950-es járásrendezésig Borsod vármegye Sajószentpéteri járásához tartozott. Kazincbarcika várossá alakulásának évében 1954-ben Berentét Kazincbarcikához csatolták.

A privatizáció óta közigazgatási területének nagy részén, mint Borsod Chem Rt. működik.

A rendszerváltást követően a falu területén élők egyre inkább úgy érezték, hiába áll részben itt a város bevételeinek nagy részét hozó Borsod Chem Rt., Közép-Európa legnagyobb vegyipari üzeme, ők csak kis mértékben részesülnek a javakból. A településen nem volt érezhető a fejlődés. Hosszas viták és egy 1997-es népszavazás eredményeképpen Berente Kazincbarcikáról 1999-ben levált. Ezt követően új korszak nyílt Berente község életében. A település első önálló Képviselő-Testületével elindult a fejlődés útján.

Forrás: Szőke Lajos Vázlatok és Helytörténeti leírások Berentéről

A fentiekben vázolt rövid történelmi áttekintés is mutatja Berente gazdag múltját és itt érzem helyénvalónk Babits idézetét. A gazdag múltunk valóban lehetővé teszi a jövőbe való több szálon kapaszkodást. Értem ez alatt a település önállósulásának megvalósulása során elért fejlődést, az Európa Unió nyújtotta lehetőséget, az ország gazdasági fejlődésének növekedésével a településünk fejlődése is.

A település nevezetességei

- A XVII. században épült Szepessy Kastély. Földszintes klasszicista stílusú 6 ablakos középrizalitos építménye.

- A kastély kert a kastély előtt keletre.

Harangláb a református templom mellett

- A haranglábhoz közeli sírhelyen található a Négyessy- Szepessy család sírboltja

Forrás: Berente Község honlapja

Berente népességének alakulása

Népesség %-os változása 1870-től 2023-ig

Év	%-os változás
1870-1880	-1.52
1880-1890	+1.59
1890-1900	+1.37
1900-1910	-0.14
1910-1920	-0.99
1920-1930	+3.97
1930-1941	+1.46
1941-1949	+1.18
1949-1960	-1.82
1960-1970	+7.17
1970-1980	-0.65
1980-1990	-4.76
1990-2001	+7.17
1970-1980	-0.65
1980-1990	-4.76
1990-2001	-0.7
2001-2011	+0.55
2011-2015	+1.57
2015-2017	-1.16
2017-2018	-2.62
2018-2019	-0.43
2019-2020	-0.17
2020-2021	-4.02
2021-2022	-1.18
2022-2023	+1.1

Forrás: Központi Statisztikai Hivatal adatbázisa

III. HELYZETELEMZÉS

1. A település földrajzi elhelyezkedése

Berente Község Borsod- Abaúj- Zemplén vármegyében a Kazincbarcikai járásban Miskolctól 15 km-re észak-északnyugatra fekszik a Sajó völgyében Kazincbarcika keleti szomszédságában.

Közvetlenül határos települések: észak felől Múcsony, Kelet felől Dusnokpuszta (Sajószentpéter) része, délkelet felől Sajószentpéter, dél felől Alacska, nyugat felől pedig Kazincbarcika.

Legfontosabb közúti megközelítési útvonala a 26-os főút, mely végighalad a központján. Az elmúlt években készült el a 260-as elkerülő út, mely tehermentesíti a 26-os főútvonalat. A főút összeköti a települést Sajószentpéterrel és Kazincbarcikával. A többi szomszédjával viszont nincs közúti összeköttetése.

2. Főbb demográfiai jellemzők

a.) Születések, halálozások számának alakulása:

Év:	Születések száma (fő)	Halálozások száma (fő)
2020	8	51
2021	11	44
2022	14	46
2023	11	31
2024	4	33

Forrás: Központi Statisztikai Hivatal adatbázisa

b.) Népesség korszerinti megoszlása

Év	Gyermek-és fiatalkorú (fő)	Munkaképes korú (fő)	Időskorú (fő)
2020	175	648	207
2021	182	659	258
2022	182	636	274
2023	194	614	290
2024	188	594	290

Forrás: Központi Statisztikai Hivatal adatbázisa

c.) A regisztrált álláskeresők és a szociális ellátásban részesülők 2025. január 1-én

Megnevezés	Mutatószám
Álláskeresők száma (fő)	45
Álláskeresői járulékbán részesülők száma (fő)	10
Járadék típusú ellátás (fő)	4
Segély típusú ellátás (fő)	3
FHT RSZ	7
Munkaképeskorú lakosok száma (fő)	660
Relatív mutató %-ban	6,68
Arányszám	1,84

Forrás: Kazincbarcikai Munkaügyi Központ adatbázisa

d.) Háztartások száma:

Év	Háztartások száma
2020	372
2021	371
2022	370
2023	361
2024	391

Forrás: Központi Statisztikai Hivatal adatbázisa

3. Infrastruktúra helyzete

A faluban lévő lakások 100 %-a csatlakozott az ivóvíz hálózatra, 100 %-a szennyvíz hálózatra, 95 %-a gázhálózatra. Kommunikációs szolgáltatóink a Magyar Telekom Nyrt. és a One Magyarország Zrt.

A településünkön a kommunális hulladék elszállítása megoldott.

4. Vállalkozási tevékenységet végzők összetétele

Közigazgatási területünkön mintegy 200 vállalkozó folytat különböző tevékenységet.

5. Az önkormányzat által ellátott feladatok:

a.) Az önkormányzat által ellátott kötelező feladatok az Mötv. szerint:

- településfejlesztés, településrendezés;
- településüzemeltetés (köztemetők kialakítása és fenntartása, a közvilágításról való gondoskodás, kéményseprő-ipari szolgáltatás biztosítása, a helyi közutak és tartozékainak kialakítása és fenntartása, közparkok és egyéb közterületek kialakítása és fenntartása, gépjárművek parkolásának biztosítása)
- a közterületek, valamint az önkormányzat tulajdonában álló közintézmény elnevezése,

- törvényben meghatározott kivételekkel az egészségügyi alapellátás, az egészséges életmód segítését célzó szolgáltatások;
- környezet-egészségügy (köztisztaság, települési környezet tisztaságának biztosítása, rovar- és rágcsálóirtás);
- óvodai ellátás;
- a kulturális örökség helyi védelme; a helyi közművelődési tevékenység támogatása;
- gyermekjóléti szolgáltatások és ellátások;
- szociális szolgáltatások és ellátások, amelyek keretében települési támogatás állapítható meg;
- lakás- és helyiséggazdálkodás;
- a településen élők hajléktalanná válásának megelőzése;
- helyi környezet- és természetvédelem, vízgazdálkodás, vízkárelhárítás;
- honvédelem, polgári védelem, katasztrófavédelem, helyi közfoglalkoztatás
- helyi adóval, gazdaságszervezéssel és a turizmussal kapcsolatos feladatok;
- a kistermelők, őstermelők számára - jogszabályban meghatározott termékeik - értékesítési lehetőségeinek biztosítása, ideértve a hétvégi árusítás lehetőségét is;
- sport, ifjúsági ügyek;
- nemzetiségi ügyek;
- közreműködés a település közbiztonságának biztosításában;
- helyi közösségi közlekedés biztosítása;
- hulladékgazdálkodás;
- távhőszolgáltatás;
- víziközmű-szolgáltatás, amennyiben a víziközmű-szolgáltatásról szóló törvény rendelkezései szerint a helyi önkormányzat ellátásért felelősnek minősül.

b.) Az önkormányzat által ellátott önként vállalt feladat

- a 2024 évben megvásárolt posta, melynek üzemeltetését az önkormányzat 1 fő főállású alkalmazottal biztosítja.

5.1 A feladatok ellátását szolgáló intézményi hálózat

A feladatok ellátásához rendelkezésre álló intézménystruktúra

a.) Önállóan működő és gazdálkodó szerv:

Berentei Közös Önkormányzati Hivatal
3704 Berente Esze Tamás út 18.

b.) Önállóan működő költségvetési szerv:

Berentei Tündérváros Óvoda
3704 Berente Posta u.7.

5.2 A település hazai kapcsolatrendszere

a.) Hazai kapcsolatrendszer

A KLIK Kazincbarcikai Tankerülete által fenntartott oktatási intézmény:
Berentei Általános Iskola
3704 Berente Posta u. 7.

b.) Társulásos kapcsolatok:

Társulás megnevezése	Ellátott feladat	Feladatellátás kezdete
Rudabánya és Környéke Szociális Szolgáltató Önkormányzati Társulás	családsegítési és gyermekjóléti szolgáltatói feladatok ellátására	2020.09.01
Sajó-Bódva Völgye és Környéke Hulladékkezelési Önkormányzati Társulás	települési szilárdhulladékai kezelésére	2005.
Kazincbarcika és Vonzáskörzete Többcélú Önkormányzati Kistérségi Társulás	belső ellenőrzésre	2018.10.17
Berente-Alacska Települések Óvodai Intézményfenntartó Társulása	óvoda intézményfenntartásra	2013.07.01
LA-urbe építész iroda Kft	BERENTE Község főépítészeti feladatainak ellátása	2025.01.03.

6. Berente Község gazdasági helyzete

Önkormányzatunk vagyona:

Vagyongazdálkodás

Az önkormányzat vagyona 2025. január 1-én

Adatok forintban

Megnevezés	Érték
Forgalomképes vagyon	1 671 864 776
Korlátozottan forgalomképes vagyon	774 565 064
Forgalomképtelen vagyon	957 930 198
Összesen:	3 404 357 038

Bevételek

Az elkövetkezendő időszakban a költségvetési bevételek alakulását nagyban meghatározza a költségvetési támogatások reálértékének csökkenése, a gazdaság működésének alakulása - az iparüzési adóból származó bevétel alakulása miatt -, illetve a bevonható pályázati források nagyságának lehetősége.

A költségvetésünk szerkezete az elmúlt öt évben az alábbiak szerint alakult:

Bevételek alakulása 2020-2024 között

Adatok e Ft-ban

Megnevezés	2020	2021	2022	2023	2024
Saját bevételek	1490258	2450032	3522488	4008336	2494028
Állami támogatás	294688	307676	272253	234504	234970
Működési bevételek	119735	38792	223037	434021	310420
Közhatalmi bevételek	1003877	2048901	2896611	3250146	1913627
Felhalmozási bevételek	71958	54483	130587	89665	3501
Bevételek összesen:	1490258	2450032	3522488	4008336	2494028

Forrás: Berente Község Önkormányzatának éves pénzügyi beszámolóinak adatai

Kiadások

Kiadások alakulása 2020-2024 között

Adatok e Ft-ban

Megnevezés	2020	2021	2022	2023	2024
Személyi jellegű	433042	248297	295004	357265	423978
Járadékok	72785	39601	40052	47044	75005
Szociális támogatások	223191	236514	379191	380628	441272
Dologi	229185	139431	304792	242207	315970
Felújítások	157728	34011	103364	187457	168377
Beruházások	59045	1042849	193213	149854	72377
Egyéb működési	484661	370891	698563	1157404	1052029
Egyéb felhalmozási	9200	71653	268150	390933	170027
Kiadások összesen:	1670857	1245268	2284351	2914815	2721059

Forrás: Berente Község Önkormányzatának éves pénzügyi beszámolóinak adatai

Adóerőképesség alakulása 2020-2024 között

Év	Adóerő
2020	742466945
2021	109267747
2022	1766237105
2023	1752206810
2024	1505001373

Forrás: Magyar Államkincstár adatbázisa

7. Az előző ciklusban megvalósult és az áthúzódó, folyamatban lévő fejlesztések

a.) Megvalósult fejlesztések

Adatok: e Ft-ban

Megnevezés:	Bruttó összeg	Támogatás
Általános Iskola energetikai felújítása, napelemes rendszer telepítése. Hivatal és Település gondnokság	247640	162880
Orvosi rendelő felújítása	50232	24858
Pihenőpark kialakítása a Bajcsy-Zsilinszky utcán	62717	0
Játszóterek fejlesztése	132339	0
Buszmegállók kivitelezése, cseréje	33161	0
Útszélesítés, út és parkolófelújítás, akadálymentesítés (Kandó Kálmán utca, Gagarin utca 2-6.)	62000	0
Csaba köz parkoló kialakítása és fedése	20724	0
Marx Károly utca csapadékvíz elvezető rendszerhez iszap és hordalékfogó műtárgyak létesítése	3746	0
23. porta kátyúzása	8535	0
Temető lépcső felújítása	23126	0
Idősek Otthona kazáncsere	19229	0
Művelődési ház fűtőkorszerűsítés, tetőfelújítás	66907	0

Klimatelepítés önkormányzati épületekben	8100	0
Szabadidőpark villamosítása	2967	0
Térfigyelő rendszer fejlesztése	20710	0

b.) Áthúzódó fejlesztések

Adatok e ft- ban

Megnevezés	Bruttó összeg	Támogatás
A volt Szepessy Kastély épületének Polgármesteri Hivatalként történő kialakítása	443415	0

IV.

FEJLESZTÉSI KONCEPCIÓ

A helyzetelemzés során feltárássra került a település jelenlegi helyzete. Ezen kívül felszínre kerültek gyenge és erős pontjaink, valamint azok a veszélyek, melyek alapvetően meghatározzák a jövő fejlesztési elképzeléseit. A konkrét fejlesztési elképzeléseket a gazdasági program további részei, az adott témakörhöz kapcsolódóan tartalmazzák. Továbbra is meghatározó az Önkormányzat kötelező és önként vállalt feladatainak teljesítése és ez jelenti a fő irányt.

Fejlesztésre a következő ciklus alatt is elsősorban pályázatok útját választjuk. Az elkövetkezendő 5 évre is - a korábbi időszakhoz hasonlóan - stratégiai tevékenység rendszert alakítunk ki. A stratégiai irányvonal erősségünk kihasználása, gyengeségeink (veszélyeink) kivédése.

1. A koncepciót meghatározó stratégiai tényezők

Az Európai Unió tagjaként Magyarország jogosulttá vált az Európai Unió fejlesztési forrásainak igénybevételeire. Önkormányzatunk továbbra is élni kíván a pályázati lehetőségekkel.

Fejlesztési alapelvek

A stratégiai célok megvalósításához a Képviselő-testület a következőkben rögzíti az általánosan érvényesítendő fejlesztési alapelveket:

- a bevételek és kiadások hosszútávú egyensúlyának megteremtése az önkormányzati kötelező feladatok ellátásának szinten tartásával,

- a fizetőképesség megtartása, a pénzügyi helyzet stabilizálása, szigorú költség-gazdálkodás,
- a stratégiai tervezésre és az EU alapelveire is építő fejlesztés megvalósítása a bevételek lehetséges maximalizálásával, többletbevételi források feltárásával, az észszerű takarékos gazdálkodás keretein belül,
- a fejlesztések, beruházások megvalósítása során a leggazdaságosabb megoldás, legolcsóbb árajánlat, megfelelő garancia kiválasztása,
- a térségi szerepvállalás hangsúlyozása a környezeti és regionális kapcsolatok élénkítése céljából,
- hatékony és gazdaságos önkormányzati ingatlanvagyon kihasználása, hasznosítása,
- a környezettudatos, környezetbarát gazdaságfejlesztési szempontok,
- a lakosság igényeinek figyelembevételével kialakított gazdaságfejlesztési stratégia kidolgozása a polgárok identitástudatának, lokálpatriotizmusának erősítésével,
- a lakosság megtartása érdekében szociális támogatások biztosítása.

V.

STRATÉGIAI FEJLESZTÉSI CÉLOK

1. Fejlesztési célok, elképzelések

A községi Önkormányzat Képviselő-testülete a 2025-2029. évekre a következő, általános fejlesztési célokat határozza meg. Az Önkormányzat kötelező és önként vállalt feladatainak teljesítése továbbra is meghatározó és ez jelenti a fő irányvonalat.

Tovább folytatjuk az önkormányzati ingatlanok, intézményi épületek energetikai korszerűsítését, a megújuló energiák hasznosítását. Az EU-s pályázatokon való részvételhez biztosítjuk a megfelelő előkészületeket, mert a sikeres pályázás egyik kulcsa a megfelelően előkészített pályázat.

1.1 Ipar

A helyi iparral, illetve vállalkozásokkal kapcsolatos tervek megvalósítását fontos feladatnak tekinti az Önkormányzat, mivel a vállalkozások közvetve-közvetlenül a település fejlődését segítik. Javítják a termékekkel, szolgáltatásokkal való ellátottságot, munkahelyet teremtenek, adóbevételekhez juttatják az önkormányzatot.

1.2 Infrastruktúra

Az infrastruktúra fejlesztése pozitív irányba befolyásolja a település fejlődését. Ennek fejlesztését gyakran más fejlesztésekkel elért eredmények kényszerítik ki, a megvalósult infrastruktúra gyakran újabb fejlesztési igényeket indukál, illetve megnyitja a továbblépés lehetőségét.

Az önkormányzat ezért fontosnak tartja a közúthálózat, a járda, a vízvezetékrendszer, a villamos energia, a gáz, a közvilágítás, illetve egyéb telefon-, internetszolgáltatások meglétét.

Az informatikai lehetőségek biztosítása a települési önkormányzat számára a modern kor követelményeihez való igazodás, felzárkózás követelményét jelenti. Az informatika terén meg kell valósítani azt, hogy:

- az önkormányzat olyan honlappal rendelkezzen, melyen az önkormányzattal és intézményeivel kapcsolatos minden fontosabb tájékoztatás biztosított legyen,
- az internet hozzáférés biztosítva legyen a lakosság széles köre számára.

2. Általános foglalkoztatást elősegítő célok és feladatok

A munkahelyteremtés feltételeinek elősegítése érdekében az önkormányzat:

- a közszolgáltatások megtartása révén ma munkaadók és munkavállalók igényeinek munkahelyet teremtet, és tart fenn a köztisztviselők, közalkalmazottak foglalkoztatásával,
- aktívan részt vesz a munkaadók és munkavállalók igényeinek közvetítésében, ehhez a honlapján hirdetési lehetőséget biztosít.

3. Településfejlesztés, közszolgáltatás javításának biztosítása

A település fejlesztési célok megvalósításához nélkülözhetetlen a településfejlesztési terv. Folytatjuk a korábbi ciklusban kialakított településszerkezeti tervének megfelelő megvalósítást. Az önkormányzat következő településfejlesztési céljai olyan célok, melyek a település általános fejlesztését segítik elő, valamint a közszolgáltatások biztosításához és fenntartásához kapcsolódik. Berente Község Önkormányzata településfejlesztési politikájának legfőbb célkitűzése, hogy az önkormányzati vagyon a Képviselő-testület ciklusa alatt ne csökkenjen. Csak olyan fejlesztéseket vállaljon, melyekkel a megvalósuló eszközöket, programokat a működtetés során is zökkenőmentesen tudja finanszírozni.

3.1 Településfejlesztési célok

- a helyi infrastruktúra folyamatos fejlesztése, felújítása,
- a közintézmények energia felhasználásának csökkentése,
- a volt Szepessy kastély felújítása, közösségi célú hasznosítása,
- középületek környezetének rendezése, parkolók kialakítása,
- belterületi közutak, járdák folyamatos felújítása, karbantartása,
- a temető létesítményeinek fejlesztése, felújítása,
- a horgásztó környezetének további fejlesztése, karbantartása.

Az önkormányzat fontosnak tartja, hogy a településfejlesztési célok megvalósulása a széles nyilvánosság biztosítása mellett történjen. Fontos, hogy az elméleti fejlesztési tervekből azok valósuljanak meg, amelyek valóban a település jövőjét, hosszú távú fejlődését, fejlesztését szolgálják.

3.2 A fejlesztés nyilvánosságával kapcsolatos célkitűzések

A település honlapja üzemel, melynek karbantartása és információkkal való feltöltése elsődleges feladat.

A honlapon biztosítani kell a helyet:

- a Képviselő-testület működésével kapcsolatos közérdekű adatoknak,
- a település intézményeinek,
- a helyi civil szervezeteknek,
- a településen megrendezett programoknak.

3.3 A településfejlesztés átgondoltsága

Az önkormányzat Képviselő-testülete fontosnak tartja a településfejlesztés során, hogy azok az igények kerüljenek előtérbe, amelyek:

- olyan probléma megoldására, igény kielégítésére irányulnak, amelyek alapvető településüzemeltetési és közszolgáltatási feladatokhoz kapcsolódnak,
- több településfejlesztési, üzemeltetési cél megvalósítását segítik,
- a település fejlesztése szempontjából felállított rangsorban előbbre vannak.

A településfejlesztés átgondoltságát segíti jelen gazdasági program, valamint az éves költségvetési terv, melyek sorrendbe állítják a célokat, illetve részcélokat valósítanak meg a ciklus évei alatt.

A településfejlesztés során az alapvető településüzemeltetési és közszolgáltatási célú fejlesztések kivételével figyelembe kell venni a következőket:

- azokat a fejlesztéseket, programokat kell előtérben helyezni,
 - amelyekhez kapcsolódva gazdasági számítások igazolják azt, hogy a fejlesztés eredményeként az önkormányzat tartósan - legalább 4 éven keresztül - a korábbi éveknél magasabb bevétellel, illetve alacsonyabb kiadással számolhat, és/vagy,
 - hosszútávon a népességszám emelkedését idézik elő.
- háttérbe kell helyezni azokat a fejlesztéseket, amelyek:
 - a lakosság vagy a vállalkozók nagyon szűk körét érintik, vagy amely fejlesztésekkel megvalósuló beruházás aránytalanul nagy működési kiadásokkal jár az önkormányzat számára, és az adott közszolgáltatás más módon kedvezőbb anyagi feltételekkel biztosítható.

3.4 Településrendezési terv

Történelmünk örökségének megőrzésével folytatjuk Berente község szerkezetének kialakítását a 2020. évben készített településszerkezeti terv és a helyi építési szabályzat figyelembevételével.

3.5 Felkészülés a pályázatokra

A Képviselő-testület további célja, hogy a pályázati lehetőségeket vegye igénybe a település. A pályázati források igénybevétele csökkentheti a saját bevételből történő ráfordítást. A megfelelően előkészített pályázatok időben történő benyújtását kiemelten kell kezelni.

4. A helyi adópolitika célkitűzései

A község Képviselő-testülete fontosnak tartja a helyi adópolitikai célkitűzések megfogalmazását, mivel jelentősen befolyásolja a településen keletkező saját bevételeket, illetve hatással van a településen élő magánszemélyek és vállalkozók anyagi terheire. Ennek figyelembevételével a Képviselő-testület az adóztatást úgy kívánja kialakítani, hogy az egy meghatározott, stabil állandóság mellett, folyamatosan az önkormányzat biztos bevételi forrását jelentse, ugyanakkor igazságos legyen az adózói körrel szemben.

A helyi adózás során az önkormányzat Képviselő-testülete:

- minden évben, a költségvetési koncepcióhoz kapcsolódva, megvizsgálja a helyi adóztatás által nyújtott bevételszerzési lehetőséget,
- adónemenként meghatározza az érintett adózói kör nagyságát a rendszerbe beépítendő - gazdasági program célkitűzéseit elősegítő – kedvezmények és mentességek rendszerét, a várható bevételeket és az adóztatás miatt jelentkező negatív hatásokat,
- az adónemeket összehasonlítva dönt a bevezetendő, illetve fenntartandó adókról, az adórendelet módosításokról,
- csak olyan adórendeleteket fogad el amely,
 - a lakosság számára még elviselhető anyagi terhet jelent,
 - nem hat a vállalkozások működőképességére.

Az adóbevételek növelése érdekében a Képviselő-testület fokozott figyelmet fordít arra, hogy:

- az adózók fizetési morálja javuljon, ennek érdekében évente tájékozódik az adóintézkedések nagyságáról, a beszedésre tett intézkedésekről, illetve a szükséges adó végrehajtási szankciókról, valamint az intézkedések alapján elért eredményekről,
- az adóalanyok teljes köre adóztatásra kerüljön, ennek érdekében tájékoztatást kér az adóalanyi kör adóbejelentkezési kötelezettsége teljesítéséről, a lehetséges adóalanyok és a vonatkozó nyilvántartások egyeztetésének eredményéről,
- az adózók tájékoztatást kapjanak az adóbevételek felhasználásáról, mivel az adóforintok ismert felhasználási célja, illetve elért eredményei segítik az önkéntes befizetést (a honlapon közzé kell tenni az adóbevételek nagyságát, és az adóbevételek felhasználási célját, valamint tényleges felhasználást),
- az önkormányzati hatóság éljen adóeljárési törvény alapján biztosított adóellenőrzési jogával és az adóellenőrzések eredményéről a Képviselő-testület legalább évente tájékoztatás kapjon.

Egyéb adó jellegű bevételekkel kapcsolatos adópolitikai célkitűzések

Az egyéb adó, illetve adó jellegű bevételek esetében az önkormányzat Képviselő-testülete az adóbevételek maximalizálására törekszik.

5. A közszolgáltatás biztosítása és azok színvonalának emelése

Berente Község Önkormányzatának Képviselő-testülete a gazdasági elképzelései között fontosnak tartja az egyes közszolgáltatások biztosítását, színvonalának emelését. Az egyéb közigazgatási feladatokat az Önkormányzati Hivatal látja el.

A Képviselő-testület - az önkormányzati törvényben meghatározott sorrendet követve - a következő közszolgáltatásokra vonatkozóan rendelkezik:

- településfejlesztés, településrendezés,
- településüzemeltetés (köztemetők kialakítása és fenntartása, a közvilágításról való gondoskodás, kéményseprő-ipari szolgáltatás biztosítása, a helyi közutak és tartozékainak kialakítása és fenntartása, közparkok és egyéb közterületek kialakítása és fenntartása, gépjárművek parkolásának biztosítása),
- a közterületek, valamint az önkormányzat tulajdonában álló közintézmény elnevezése, egészségügyi alapellátás, az egészséges életmód segítségét célzó szolgáltatások,
- a környezet-egészségügyi (köztisztaság, települési környezet tisztaságának biztosítása, rovar és rágszálóirtás),
- kulturális szolgáltatás, a nyilvános könyvtári ellátás biztosítása; filmszínház, előadóművészeti szervezet támogatása, a kulturális örökség helyi védelme, a helyi közművelődési tevékenység támogatása,
- óvodai ellátás,
- gyermekjóléti szolgáltatások és ellátások,
- szociális szolgáltatások és ellátások,
- szociális szolgáltatások és ellátások, amelyek keretében települési támogatásokat állapít meg,
- lakás és helyiséggazdálkodás,
- a területén hajléktalanná vált személyek ellátásának és rehabilitációjának, valamint a hajléktalanná válás megelőzésének biztosítása,
- a helyi környezet és természetvédelem, vízgazdálkodás, vízkárelhárítás,
- honvédelem, polgári védelem, katasztrófavédelem,
- helyi közfoglalkoztatás,
- helyi adóval kapcsolatos feladatok,
- gazdaság szervezéssel és turizmussal kapcsolatos feladatok,
- a kistermelők, őstermelők -jogszabályban meghatározott - termékeik értékesítési lehetőségeinek biztosítása, ideértve a hétvégi árusítás lehetőségeit is,
- sport, ifjúsági ügyek,
- nemzetiségi ügyek,
- közreműködés a település közbiztonságának biztosításában,
- a helyi közösségi közlekedés biztosítása,
- hulladékgazdálkodás.

a.) A vízrendezés és csapadékvíz elvezetés

Az önkormányzat biztosítja az egészséges ivóvízellátás szolgáltatását. Az ivóvízzel történő ellátás az ÉRV Zrt. szolgáltatón keresztül történik, melyben az önkormányzat részben tulajdonos.

Az ivóvíz hálózat bővítése a horgásztó területéig indokolt a meglévő hálózat szolgáltatási igényeknek megfelelő folyamatos korszerűsítése, karbantartása mellett.

Folyamatos karbantartás indokolt a település lakott, illetve kapcsolódó területén.

b.) A köztemető fenntartása

Az önkormányzat kötelező feladatként köteles ellátni a köztemető fenntartással kapcsolatos feladatokat.

A köztemető fenntartás, mint közszolgáltatás biztosítása, és színvonalának emelése érdekében az alábbi feladatok vannak:

- Gondoskodni kell a köztemető üzemeltetéséről, melyet jelenleg a Településgondnokság végez.
- Biztosítani kell azt, hogy a köztemetők megfeleljenek a jogszabályokban meghatározott követelményeknek. Ennek érdekében a következő fejlesztésekre, felújításokra van szükség:
 - a temetői nyilvántartás fejlesztése, a tervszerű temetkezés bevezetése,
 - urnafal építés, illetve urna elhelyezési lehetőség kialakítása.

c.) A helyi közutak és közterületek fenntartása

A Képviselő-testület a helyi közutak fenntartásával kapcsolatban a közúthálózat olyan kialakítására törekszik, melyek megfelelnek a település igényeinek. Szükséges a belterületi utak karbantartása, felújítása.

A közút fenntartását a tevékenység volumenétől függően saját erővel, illetve külső szolgáltatóval végezzük.

A Képviselő-testület kívánatosnak tartja a közterületek megfelelő színvonalon történő fenntartását. Ennek érdekében a következő feladatokat határozza meg:

- Fokozott figyelmet kell fordítani a közterületek gondozására, tisztántartására.
- Gondoskodni kell a közterületek fásításáról, az előregedett, veszélyes fák kivágásáról és pótlásáról.
- Figyelmet kell fordítani a köztéri építmények állagának megőrzésére.

A közterület fenntartási feladatokat az önkormányzat intézménye, a Településgondnokság látja el.

Az önkormányzat Képviselő-testülete a játszóterekkel kapcsolatban az alábbi feladatokat határozza meg:

- folyamatosan gondozni, ápolni kell a játszóterek eszközeit, valamint a zöldfelületeit,
- évente balesetvédelmi megelőző karbantartást kell végezni.

d.) Köztisztaság és településtisztaság fenntartása

A köztisztaság és a településtisztaság fenntartási közszolgáltatás biztosítása érdekében az önkormányzat:

- továbbra is gondoskodik a kommunális hulladék elszállításáról és ártalmatlanításáról. A szolgáltatást az önkormányzat társulása által létrehozott ZV Zöld Völgy Nonprofit Kft. végzi,
- propagandát folytat a szemétszállítás kihasználása érdekében - tájékoztatva a lakosságot a szemétegetés negatív környezeti hatásairól -, elősegíti a szelektív hulladékgyűjtés elterjedését,
- évente egy alkalommal szemétgyűjtési akciót szervez a lakosság és a civil szervezetek, valamint az óvodás és általános iskolai tanulók bevonásával,
- biztosítja azt, hogy a közterületeken hulladékgyűjtő edények megfelelő számban legyenek kihelyezve, illetve rendszeres időközönként ürítésre kerüljenek,
- gondoskodik az önkormányzati közutak téli síkosság mentesítéséről és a hó eltakarításáról.

A közterület tisztántartásáról, a zöldfelületek gondozásáról az önkormányzat intézménye gondoskodik.

e.) A helyi katasztrófa és tűzvédelem

Az önkormányzat a helyi katasztrófavédelmi és tűzvédelmi feladatok ellátása, illetve színvonalának javítása érdekében:

- az állami szervek szakmai irányításával együttműködik a környező önkormányzatokkal, érintett vállalatokkal,
- az Önkormányzati Hivatal, illetve az önkormányzati intézmények vonatkozásában figyelemmel kíséri a tűzvédelmi szabályzattal való rendelkezést,
- tájékoztatást kér a szabályozások évenkénti felülvizsgálatának, a tűzvédelmi oktatás megtartásának és a kapcsolódó nyilvántartások vezetésének megtörténtéről,
- rendszeresen ellenőrzi a települési tűzriadó alkalmával alkalmazandó sziréna működőképességét.

f.) A közbiztonság helyi feladatainak ellátása

Az önkormányzat egyik legfontosabb feladatának tekinti a közbiztonsági feladatok ellátását, illetve színvonalának javítását. Ennek érdekében:

- támogatja a közbiztonság növelését segítő programok tartását, és kezdeményezi azok megszervezését a rendvédelmi szerveknél,
- támogatja a polgárőrség működését (szorgalmazza a polgárőr szervezett, aktív tevékenységét, helyet biztosít számukra, anyagilag támogatja az eszközbeszerzéseket),
- javaslatokat, észrevételeket tesz a rendőrség munkájának hatékonyabbá tételére,
- felhívja a rendőrség figyelmét a tudomására jutott közbiztonságot veszélyeztető körülményekre,

- finanszírozza térfigyelő kamerák felszerelését a község területén és működteti azokat.

g.) Közreműködés a foglalkoztatás megoldásában

Az önkormányzat közreműködik a településen élő magánszemélyek foglalkoztatási problémáink megoldásában. Az ellátott feladatokat a gazdasági program tartalmazza.

h.) Gondoskodás az óvodáról, az alapfokú nevelésről, oktatásról

Az önkormányzat az óvodai nevelési feladatait társulási formában látja el. A Berente és Alacska települések Óvodai Intézményfenntartó Társulása bevált, jól működik.

Az oktatás és nevelés területén adódó feladataink ellátása érdekében, lehetőségünkhöz mértén minden anyagi támogatást meg kell adnunk, az elvárások megfogalmazása és érvényesítése mellett. Az önkormányzat a közoktatás biztosítása, és színvonalának javítása érdekében a következő feladatokat látja el:

- Felülvizsgálja a közoktatáshoz kapcsolódó önkormányzati minőségirányítási programot. Áttekinti az intézményműködtetés formáját (közös fenntartás, intézményirányító fenntartás, kistérségi társulás stb.), valamint a vonatkozó alapdokumentumokat.
- Továbbra is fejleszti a nevelési és oktatási intézményeink felszereltségét.
- Intézkedéseket tesz az intézmények kihasználtságának növelésére. Ennek érdekében támogatja az intézményt népszerűsítő programok szervezését, valamint az intézményeknek bemutatkozási lehetőséget biztosít az önkormányzat honlapján.
- Szorgalmazza az oktatási intézmények közötti kapcsolat építését és fenntartását.
- Az önkormányzat segíti az intézmények pályázati tevékenységét, figyelemmel kíséri a benyújtott pályázatokat és azok megvalósulását.
- A közoktatási intézményektől a jogszabályban előírt kötelező eszközállomány biztosítására, pótlásra, az avultság, elhasználódás miatti cserére vonatkozó tervet kér.
- Az iskolát bevonja a nemzeti és települési ünnepek magas színvonalú megvalósításába. Segíti a művészeti és sportegyesületek ifjúságnevelő munkáját.

Az intézményeknél kezdeményezni kell:

- az energiatakarékossági szempontok előtérbe kerülését: a fűtés, a víz, és villamos energia költségek csökkentését.

Az oktatási tevékenység biztosításához a következő fejlesztésekre, felújításokra van szükség:

- épület, gép, berendezés, felszerelés, energiafelhasználás csökkentése, megújuló energiaforrások hasznosítása.

i.) Gondoskodás az egészségügyi ellátásról

Az önkormányzat kötelező feladata az egészségügyi alapellátás biztosítása. A Képviselő-testület a gazdasági program időtartama alatt az egészségügyi szolgáltatást a következő módon kívánja biztosítani:

- Fenntartja:
 - a háziorvosi és gyermekorvosi ellátást.
- Fejlesztési irányok:
 - a meglevő szakellátások megtartása, színvonalának javítása,
 - új szakellátások bevezetése az anyagi lehetőségek és igények függvényében,
 - az orvosi rendelő infrastrukturális és műszerezettségének javítása.

j.) Gondoskodás a szociális ellátásról

Az önkormányzat Képviselő-testülete fontosnak tartja a szociális alapellátások biztosítását, olyan szociális háló megteremtését, mely biztonságot nyújt a település lakosságának. A szociális ellátások területén az önkormányzat a helyi szociális rendeletében meghatározott támogatásokat, ellátásokat nyújtja. Az ellátásokat a rendelkezésre álló források alapján, a szociális rászorultság és a jogszabályi előírások maradéktalan betartása mellett kell biztosítani.

E cél érdekében:

- a Képviselő-testület évente legalább egy alkalommal, illetve a központi jogszabályváltozások miatt, szükség szerint felülvizsgálja a helyi szociális ellátások rendszerét meghatározó rendeletét,
- a következő szociális szolgáltatásokat biztosítja saját intézményében:
 - szociális és kedvezményes étkezés,
 - házi segítségnyújtás,
 - nappali ellátás,
 - bentlakásos ellátás.

Kistérségi együttműködés keretében:

- családsegítő szolgálat,
- gyermekjóléti szolgálat,
- jelzőrendszeres házi segítségnyújtó szolgálat.

k.) Gyermek és ifjúsági feladatokról való gondoskodás

Az önkormányzat Képviselő-testülete kiemelten kezeli a gyermek- és ifjúságvédelmi feladatokat.

A kapcsolódó szolgáltatások körében ellátandó feladatok:

- a helyi gyermekvédelmi program évente történő felülvizsgálata,

- a hatályos, vonatkozó helyi rendelet módosításánál figyelembe kell venni a gyermekvédelmi rendszer által tett jelzéseket, észrevételeket.

Az önkormányzat a következő gyermekvédelmi szolgáltatásokat, ellátásokat biztosítja:

- gyermekjóléti szolgálat (mely szintén a társulás keretében működik).

l.) Közösségi tér biztosítása, valamint a közművelődési tudományos művészeti tevékenység, és a sport támogatása

Az önkormányzat a közművelődés és kultúra tevékenységekkel kapcsolatban az önkormányzati rendeletben, illetve a jogszabályokban előírt szolgáltatások biztosítása és a szolgáltatások színvonalának emelése érdekében a következő feladatok ellátásának szükségességét fogalmazza meg:

1. A könyvtár működtetése során

- intézkedéseket kell tenni a könyvvállomány gyarapítása érdekében. Ehhez ki kell használni a pályázati lehetőségeket, fogadni kell a magánszemélyek, intézmények, vállalkozások könyv, elektronikus információhordozó, folyóirat, felajánlásait, illetve anyagi támogatását.
- ismertté kell tenni a könyvtári szolgáltatások körét,
- bővíteni kell a könyvtár eszközellátottságát (különösen a számítógépes ellátottságot), az internet hozzáférést, az elektronikus információhordozók használatát,
- a könyvtári nyitvatartást az igényekhez kell igazítani.

2. A Közösségi Színtér működésével kapcsolatban:

- biztosítani kell a szükséges költségvetési forrásokat az épület felújítására, illetve pályázat útján fejleszteni,
- a kulturális, közművelődési feladatokat is ellátó szervezetek számára biztosítani kell a működésükhöz szükséges közösségi hely meglétét,
- támogatni kell a helyi kiadványok megjelenését.

3. A Képviselő-testület fontosnak tartja a sporttevékenységekkel kapcsolatos közszolgáltatások további biztosítását is. Ennek érdekében:

- gondoskodik a település sportéletének helyet adó épületek és pályák folyamatos karbantartásáról, rendben tartásáról.

m.) Egészséges életmód közösségi feltételeinek elősegítése

A Képviselő-testület az egészséges életmód közösségi feltételeinek elősegítése érdekében a következő közszolgáltatásokat biztosítja, illetve az alábbi intézkedéseket teszi a szolgáltatás színvonalának emelése érdekében:

- A Képviselő-testület, az Önkormányzati Hivatal és az egészségügyi, szociális ellátást végző intézmények, személyek folyamatosan együttműködnek egymással az egészséges életmód feltételeinek javítása érdekében.
- Támogatja azokat a kezdeményezéseket, melyek az egészséges életmóddal, az egészségmegőrzéssel, az időskorúak problémájával, a hátrányos szociális helyzetbe került személyekkel kapcsolatos felvilágosító, tájékoztató, segítő tevékenységre irányulnak.
- Az egészséges életmód feltételeinek biztosítása érdekében ellátja a helyi sporttevékenységgel kapcsolatos feladatokat, így biztosítja a mozgáshoz való helyet.
- A kulturális rendezvények sorába be kell, hogy épüljenek a dohányzás, alkohol, drogfogyasztás ellenes programok.

n.) A nemzeti és etnikai kisebbségi jogok érvényesítésének biztosítása

Az önkormányzat Képviselő-testülete a hivatalán és intézményein keresztül biztosítja a nemzeti és etnikai kisebbségek jogainak érvényesülését.

Az önkormányzat szükségesnek tartja a Berentei Cigány Nemzetiségi Önkormányzat bevonásával a meglevő társadalmi különbségek felszámolását, a cigány fiatalok társadalmi beilleszkedésének támogatását.

o.) Közigazgatás

Az önkormányzat közigazgatási feladatait a Berentei Közös Önkormányzati Hivatal látja el.

A közigazgatás megfelelő színvonalának emelése érdekében szükséges:

- a szolgáltató jellegű közigazgatás továbbfejlesztése,
- az elektronikus ügyintézés lehetőségeinek megteremtése,
- az információs szolgáltatás kiterjesztése,
- a közigazgatás tárgyi feltételeinek javítás.

Az önkormányzati hivatallal kapcsolatos konkrét fejlesztési elképzelések:

- az elavult számítógépek folyamatos cseréje, illetve az új informatikai kornak megfelelő számítógépes hálózat kialakítása,
- irodai berendezések pótlása,
- irattárolás fejlesztése,
- a tárgyaló terem eszközeinek korszerűsítése, szükség szerinti pótlása.

p.) A lakás és egyéb önkormányzati helység gazdálkodása

Az önkormányzat lakásgazdálkodási tevékenysége során:

- felmérést készít a helyi lakásgazdálkodási helyzetről, a lakásigényről,
- gondoskodik a lakásgazdálkodáshoz kapcsolódó helyi rendeletek felülvizsgálatáról,

- kezdeményezi a különböző közszolgáltatások fenntartásához szükséges bérlakás, szociális bérlakás állomány állagának javítását, valamint szükség esetén kezdeményezi a jelenlegi bérlők részére az értékesítést.

A község népességmegtartó erejének növelése érdekében támogatja a lakhatási körülmények fejlesztését.

Az első lakáshoz jutó fiatalokat lehetőségeinkhez mérten továbbra is vissza nem térítendő támogatással és kamatmentes kölcsönrel kívánjuk segíteni.

Az önkormányzat az egyéb nem lakáscélú helységeinek kihasználási lehetőségeit rendszeresen megvizsgálja. A hasznosítás során figyelembe veszi a közszolgáltatások biztosítását, majd a felesleges kapacitások gazdaságos kihasználására törekszik.

6. Egyéb elképzelések

Továbbra is támogatni kell az őstermelői piac működését. Az Önkormányzat honlapján bemutatkozási lehetőséget kell biztosítani a helyi vállalkozásoknak. Pályázati lehetőségek megismerése érdekében segítséget kell nyújtani a helyi vállalkozók részére (weblapon keresztül, tájékoztató fórumok keretében stb.). A hatékony településmarketing alkalmazása új vállalkozók, vállalkozások megnyerését jelenti településünk számára.

VI.

A program megvalósításának ütemezése

Az Önkormányzat Képviselő-testülete e gazdasági program elfogadásával kötelezettséget vállal BERENTE község közössége előtt arra, hogy rendeleti vagy határozati formában hozott döntéseinél a gazdasági programban megfogalmazott célkitűzéseket figyelembe veszi, és a település anyagi teherbíró képességéhez mérten igyekszik azokat megvalósítani. Az Önkormányzat anyagi erőforrásainak ismeretében a Képviselő-testület minden évben meghatározza azokat a feladatokat - hozzárendelve a forrásokat is -, amelyek az adott évben megvalósításra kerülnek, s ezt a költségvetési rendeletében rögzíti. A Képviselő-testület minden évben a költségvetési koncepció elfogadásakor áttekinti, hogy a gazdasági programban vállalt kötelezettségeinek mennyiben sikerült eleget tenni. Az önkormányzati intézményrendszernek biztosítani kell a község lakossága számára a megfelelő színvonalú közszolgáltatásokat, az egészségügyi, szociális, gyermekjóléti, közoktatási ágazatban egyaránt. A kitűzött célok megvalósítására olyan ütemben kerülhet sor, amely nem veszélyezteti a község gazdálkodásának stabilitását, likviditását, vállalt kötelezettségeinek teljesítését. A gazdasági program az időközben felmerülő feladatokra tekintettel változhat, módosulhat és kiegészülhet.

Berente, 2025, március 27.

Nyeste József
polgármester

TARTALOM JEGYZÉK

I.	Bevezető.....	2
II.	Berente történelmi áttekintése.....	2-5
III.	Helyzetelemzés	6-12
IV.	Fejlesztési koncepció.....	12-13
V.	Stratégiai célok.....	13-24
VI.	A program Megvalósítása.....	24

